

Клименко А.М.

ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ

Вітчизняний бізнес з початку повномасштабного вторгнення агресивної путінської Росії на територію України зазнав значних збитків та руйнувань. За даними проведеного Міністерством цифрової трансформації опитування, з початку війни досі 47 % підприємств зупинені або майже зупинені, а загальні прямі втрати малого та середнього бізнесу з 24 лютого оцінюються в 85 млрд доларів.

Якщо у 2020 та 2021 роках серед новоствореного бізнесу переважали суб'єкти господарювання у сфері торгівлі, організації харчування та індустрії краси, то в умовах війни активізувалася реєстрація бізнесу у сфері вантажних перевезень, поштових послуг та благодійництва.

За 5 місяців війни було зареєстровано 11 891 юридична особа. Найбільше в червні – 3 263. Натомість темп реєстрації нових юридичних осіб у липні 2022 року щодо попереднього місяця сповільнився на 6,5 %.

Чимало підприємств опинилися в районах активних бойових дій і змушені були евакуюватися в більш безпечні регіони або припинити роботу. Однак навіть ті бізнеси, які відносно далеко від обстрілів, потерпають через проблеми з логістикою та нестачу сировини.

Національний бізнес поступово оговтується від шокowego стану, спричиненого початком війни. Порушення традиційних логістичних ланцюжків значно вплинуло на постачання сировини та на спроможність підприємств працювати на повну силу. І доки тривають активні бойові дії на сході країни про повне відновлення маршрутів та ланцюжків постачання говорити важко.

В одних із найгірших умовах опинилися аграрні підприємства. Їх бізнес прив'язаний до конкретної території, а роботи в полі чи на фермі не можна відкласти на невизначений термін або перенести.

Не менш постраждав металургійний ринок. На разі перебуває в скрутному становищі через залежність від експорту продукції морем. Більшість підприємств галузі зосереджені у південно-східній частині України, де тривають активні бойові дії.

ІТ-галузь очікувано виявилася найбільш стійкою. Карантин добре підготував компанії до найгіршого випробування – війни.

Навіть в умовах війни бізнес повинен працювати там, де це можливо, платити податки та давати країні ресурс для продовження оборони. Цю тезу в останній тиждень повторюють майже всі представники уряду.

Література:

1. Бізнес і держава під час війни // Спеціальний воєнний випуск Forbes. – Режим доступу: <https://forbes.ua/events/bez-rozhevikh-okulyariv-biznes-i-derzhava-pid-chas-viyni>

2. Підтримка бізнесу в умовах війни // Дія Бізнес. – Режим доступу: <https://business.dii.gov.ua/wartime>

3. Рихлицький В. Бізнес в умовах війни: хто зазнав найбільших втрат та як відновлюються підприємства / В. Рихлицький // Економічна правда. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/03/23/684549/>.

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри МтаТП Чуйко М. М.